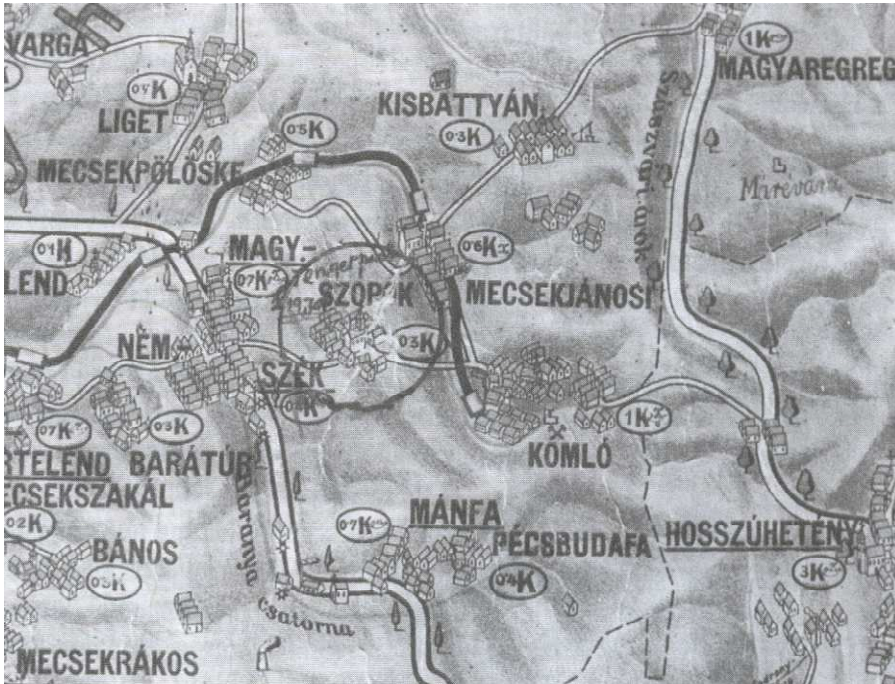

Mecsekjánosi földrajzi fekvése

Mecsekjánosi a Mecsek közepén, mintegy a hegység ölében fekszik, Erdővel borított dombok veszik körül. A falut kettészeli a Kaszánya-patak. A Kaszánya-patakkal kapcsolatban meg kell jegyeznünk, hogy az elnevezés régi szláv eredetre vall.

Baranya vármegye térkép-részlete az 1900-as évek elejéről

Jánosi, hasonlóan a szomszédos községekhez, Baranya megye kis falvai közé tartozó település. Északon Kisbattyánnal, délen Komlóval, délnyugaton Mecsekfaluval (Szopok), északnyugaton Mecsekpölöskével volt határos.

Mecsekjánosi múltja és jelene

Írta és szerkesztette: Aipl Viktor és Hartung Bernadett

Kiadja: a Mecsekjánosiért Egyesület

2004.

*Köszönet Hamar János esperes úrnak,
Mátyás Imre plébános úrnak és
Móczár Józsefnének*

a kiadvány összeállításához nyújtott segítségükért.

A jánosi remete legendája

Mielőtt István király hű vitézének, Bökénynek adományozta volna Vajda-hegy földvárát (ma Mecsekjánosi határában van) és környékét, már a mai templom helyén állt egy több évszázados tölgyfa. Híres fa volt ez, mert a pogány magyarok táltosai itt áldoztak ősi isteneiknek.

Első királyunk azonban hiithű keresztény volt és nagyon szigorú. Fejvesztés terhe mellett megparancsolta: Tilos a pogány isteneknek áldozatot bemutatni!

Bökény, a vajda-hegyi földvár ura – aki már maga is keresztény volt – komolyan vette ura és királya akaratát. Katonáival birtokáról elűzette a táltosokat, az áldozati oltárokat pedig leromboltatta. Ettől kezdve legfőbb gondja az volt, hogy keresztény pap vagy legalább hitben jártas remete kerüljön birtokára. De ez sokáig csak jószándék maradt, mivel akkorigiban nagyon kevés volt a keresztény pap, a király országa meg nagy.

A véletlen hozott segítséget Bökény úrnak.

Egyik napon, amikor éppen azért imádkozott Jézusához, tegyen kivételt népével, küldjön egy szent életű embert hozzájuk, váratlan meglepetés érte. A völgy bejáratát őrző Öreg-hegy őrtornyából egyik vitéze jelent meg előtte azzal a hírrel, hogy odalent a forrás mellett, a régi áldozati tölgyfa odvában egy János nevű öreg remete húzódott meg, aki máris a nép nyelvén szól az új Istenről, Jézusról a kíváncsiskodókhoz.

A jó hír hallatára a várúr hálából a katonáknak három nyílvesszőt ajándékozott, aztán nyomban lóra ült, és vágatva sietett a remetéhez. Nagy meglepetés érte, amikor meglátta a furcsa külsejű öregembert. Hófehér haja a válláig ért, a szakálla olyan nagy volt, hogy abból az arca alig látszott ki, csak a szeme égett a bozontos szemöldök alatt. Testét bőrdarabokból összeaggatott lepel borította, amelyet derékban egy indával kötött össze. Kezében fakeresztet tartott. Az odúban csupán egy maradék darab szőrpokróc jelentette a csak ülésre alkalmas pihenőhelyet.

Amikor a nagyúr túl volt a meglepetésen, meghatott hangon szólt a szánalmas külsejű emberhez: „Örülök, hogy hozzánk jöttél, az Isten küldöttje vagy. Arra kérlek, tanítsd népemet az új hitre, és én ezért megvédelek, élelmedről gondoskodom.” Nagy meglepetésére a ringyesrongyos öltözetű ember megköszönve háritotta el a segítséget, mondván, őrá eddig is a gondviselő Isten vigyázott, ezután is benne lesz minden bizodalma.

Ezt hallván a hatalmas úr arca megvonaglott, de néma maradt. Hosszan, elgondolkodva nézte a meggyötört arcú öreget. Végül kísérei nagy meglepetésére a szent életű ember áldását kérte. Az áhítatos arccal meg is áldotta, még katonáit is, akik zavarukban térdre estek a remete előtt. Azután Jézust dicsérve váltak el egymástól.

Ettől kezdve nem akadt Bökény úr birtokán olyan ember, aki fel ne kereste volna János remetét. Sokszor és sokáig hallgatták hittől lángoló, térítő szavait. Ő meg sorra megkeresztelte őket a csillogó forrás vizével. De még az újszülötteket is, mégpedig a fiúkat rendre János, a lányokat pedig Anna névre.

Évek során mind többen János remete közelében telepedtek le. Így aztán, szinte észrevétlenül egy falucska született itt, amelyet a legtermészetesebb módon – a szent életű remete nevével Jánosinak, mondott mindenkij, és erre a névre büszkéik is voltak.

Jóval később fatemplomocskát is épült ezen a helyen, amelynek védőszentje – János remete emlékére – Keresztelő Szent János lett.

A jánosiak hűségét – a remete emlékéhez – az is bizonyítja, hogy később is szívesen kereszteltették fiú gyermekeiket János, a lányokat pedig Anna névre.

Török időkben fennmaradt monda a Mária forrásról

Mecsekjánosiban a mindenható földesurak uralmáról tanúskodik a „föllégvár” azon a Vajda-hegyen, amelynek aljában szelídülő erdőszegéllyel védett hímes rétság zöldell, bizonyos „Mária forrása” tükrevel. Ide indult sétára az egykori földesúr leánya, Mária, szolgálóleányaival, amikor váratlanul meglepte őket a török, és lóhátra kapta a lányokat. Csak Máriát nem érhették el, mivel ő a gyalázat elől a forrás vizébe vetette magát. (Erről a forrásról a mai napig is azt mondják, mélyét senki el nem éri, hiszen a tenger fenekéhez tartozik.) Amikor a földesúr híret vette a leányrablásnak, huszárjai a török után vetették magukat, és a ma is emlegetett Huszár-gödör (Huszár-vágás) árkánál elfogták és levágták a portyázókat, a lányokat pedig kiszabadították. Mária kisasszonyt azonban már nem tudták megmenteni. Ő azóta is ott sírdogál a forrás táján szép nyári estén.

Római kori villa romjai

Időszámítás után az I. század végére a rómaiak elfoglalták a mai Dunántúlt, és Pannónia néven a birodalomhoz csatolták. Környékünkön a legfontosabb település Sopianae, a mai Pécs volt. Római kori építkezés nyomaira akadtak 1953-54-ben Mecsekjánosi Komló felé eső faluvégén. Itt a keleti domb alján a földköztró egy római villa alapjait rongálta meg. Munka közben igen sok épségben maradt római kori bélyeges téglát is leltek. Az ásatásokat 1958-59-ben Burger Alice, a Nemzeti Múzeum régésze végezte el. Megállapította, hogy a villa hossza 50m, szélessége 30m, fekvése Észak-Dél irányú. A tulajdonos lakosztálya az északi részben volt, amelyhez egy félköríves rész (apszisz) csatlakozott, ahol a család házi isteneinek mutatták be áldozatot. Az északi rész az időszámítás utáni II. századból való. Ezt bizonyítják a festett falvakolat-darabok, valamint a finom kerámia leletek. A lakosztály padozata márványberakásos kő (terazzó padló) volt.

A villát fokozatosan bővítették a II-IV. században.

Az épület két nagyobb helyiséggel rendelkezett: a déli fogadó (átrium) és az északi belső udvar a lakosztállyal. Ezeket délről és nyugatról folyosórendszer vette körül. Nyugaton két négyzetes bástya egészítette ki és egyben erősítette meg az építményt.

Jelentősebb leletek: terazzós padló, egy nagyméretű kőküszöb sarokforgókkal (ez pannóniai viszonylatban egyedülálló lelet), színes ablaküveg-töredékek, üvegyöngyök, kerámia, ólom vízvezetékcső elosztó, díszű, bronz pénzek (időszámítás után 315-375), ekelánc és vasgereben.

Feltevés szerint a villa egy római rabszolgotartó nagybirtok (latifundium) központja lehetett, ahol az ekelánc és a vasgereben biztonságára szerint földműveléssel és juhtenyésztéssel foglalkoztak. Az épület tulajdonosa valószínűleg pécsi gazdag római polgár vagy katonai parancsnok lehetett, illetve ezek egyikének volt itt vidéki birtoka.

A villa pusztulása a IV. század végére tehető, így feltételezhetjük,

hogy a népvándorlás viharában semmisült meg, –ahogy a feltáráskor bebizonyosodott- vált a tűz martalékvává.

A mecsekjánosi őslakók közt ismeretes, hogy a kérdéses dűlőben-szántás közben- sok épülettörmelékre akadtak,

Középkori emlékek

A helyi monda szerint a település története a pásztor társadalom korában kezdődik. A mai templom helyén századokon át egy áldozati tölgyfa állt, mellette forrás, az egykori pogány magyarság áldozati helyeként. Később – a keresztény korszakban – egy János nevű zarándok érkezett a faluba, és az említett fa odvában húzódott meg. Ő gyógyította a betegeket és a fa mellett csillámló forrásban keresztelte meg az újszülötteket: a fiúkat rendre János, a leányokat Anna névre. A faluban mindig is népszerű volt a János és az Anna név.

Jánosit és környékét (1904-től Mecsekjánosi) I. István király a Bukén (Bökény) nemzetségnek adományozta.

Hiteles írásokból tudjuk, hogy Mecsekjánosítól nyugatra, az Öreghegy (Hochkopf) alatt és a Huszárgödör környékén már a középkorban is létezett egy Csépán nevű falu, amelynek a neve a szláv Sztyepán: Csepan (magyarul István) személynévből származik. A hely egykori megléte dűlő névvel is bizonyítható, az említett területet ugyanis a helyi lakosság Alsó-Csipán és Felső-Csipán néven ismeri. (A németajkú lakosság Sipánnak mondja.)

A XIII. és XIV. században Tolna vármegyéhez tartozott. A Bökény nemzetség után a Becsey Töttösök birtokolják. Kjsjánosi Gadányi Mihály földesúr a XIV. század elején pert indított Töttös László ellen, mert az megtámadta birtokát, Jánosit, s ott tűzzel vassal pusztított. Töttös emberei ugyanitt meggyilkoltak és elégették 15 embert. Az 1460-as években a pécsi káptalan széki, barátúri, egyházasbéri, hertelendi, pölöskei, komlói és kőkőnyösi jobbágyaival

Töttös László 11 szőlejét szüreteltette le. Mindezen felül nagy károkat okoztak, házakat romboltak le a birtokához tartozó Jánosiban és Keményfalván. Töttös, bár bírói eljárás alá adta az ügyet, márei várnagyát fegyveresekkel és jobbágyokkal – mintegy hétszáz emberrel – a káptalan birtokaira küldte, és a jobbágyok rétjeit, szántóföldjeit teljesen tönkretette. Ezekből a sorokból arról is értesülünk, hogy a középkorban Jánosi környékén állt Kjsjánosi és Keményfalva (ezek pontos helyét nem ismerjük). Lehetséges, hogy Kjsjánosi vagy Keményfalva a mai Jánosi puszta helyén állt egykor. A török hódoltság előtt a pécsi káptalan tette rá falunkra a kezét.

Népünk történetének egyik legszomorúbb időszaka a török uralom közel másfél százada (1541-1686). Vidékünk is áldozata lett a török pusztításnak; virágzó falvak váltak lakatlanná, a lakosság egy része elpusztult, más része az erdőkhöz vagy a távolabbi országrészekbe menekült. A török uralom végére az alábbi falvak is elpusztultak; Keményfalva, Kjsjánosi, Jánosi, Csépán.

A XVIII. Század közepén Mária Terézia az elpusztult, vagy részben elpusztult hegyháti falvakba német ajkú lakosságot telepített. Így került Bajorországból, Württembergből és Badenből Jánosiba (1750) a németység. Egy – a falunkban megőrzött – német nyelvű rigmus jól tükrözi a betelepültek küzdelmeinek emlékét:

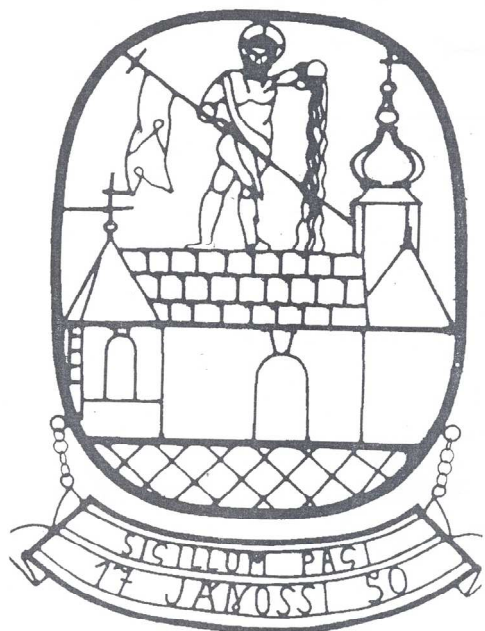
„Erst war da nur Tod,
Dann ist kommen Not,
Und nur das drittmal Flott.”

Vagyis: először itt csak halál volt, aztán inség jött, és csak harmadszorra jött a könnyebb élet.

Néhány évtized múltával őslakó és telepes békésen éltek egymás mellett és viruló mezőgazdasági kultúrát varázsoltak dombjainkra és völgyeinkre.

A mecsekjánosi Notheisz Péter – 1970-ben előkerült – bírói hagyá-

tékában egy 1830-ból származó irat viaszos pecsétjén megtalálták Jánosi 1750-es pecsétcímerét.

A parókia történetében is említett fatemplom mását láthatjuk ezen az emléken, „Sigillum Pagi Jánosi – 1750 – „ (Jánosi falu pecsétje) felirattal.

Jánosi szorgos lakói közadakozásból 1801 és 1810 között a régi fatemplom helyére kőtemplomot építettek, amely klasszicista stílusú, és jelenleg már műemlék.

Ugyancsak Notheisz Péter hagyatékából került elő az az 1811-ben Sellyén (a baranyai Batthyány birtokok gazdasági központjában) készült birtokkönyv, amelyet a helyi múzeum őriz. Ennek alapján pontosan ismerjük a XIX. Század elején Jánosiban élő családok nevét és birtokviszonyait.

Az 1793. évből származó feljegyzések szerint Komló első német családjai a következők voltak: Herbert, Trapp, Ostertag, Bien, Notheisz, Scheffer, Schwarz és Hirt. Ezek a családok Jánosi és környékéről kerültek Komlóra.

Újkori emlékek

Az 1848-49-es szabadságharc idejéből is sikerült néhány érdekes adatot feltárni. A jánosi plébániatörténet szerint a környék egyik ősmagyar családjának ivadéka, Gadányi Gábor is jelentkezett Kossuth-katonának, és harcolt Jellasics ellen. Amikor 1849. január 30-án a császári csapatok bevonultak Pécsre, az akkori mánfai főjegyzőséget is erősen megsarcolták. A mecsekjánosi bírói ládából előkerült 1849. február 1-i keltezésű iratból tudjuk, hogy a mánfai körjegyzőséghez az alábbi községek tartoztak: Budafa (Pécsbudafa), Szopok (Mecsekfalú), Komló, Jánosi (Mecsekjánosi), Pölöske (Mecsekpölöske) és Mánfa. A Pécszet megszálló császári lovasság eltartására az említett községektől fél napon belül az alábbi takarmányt hajtották be kíméletlenül: „fog adni futvást”

	Széna	Zabb: nyolcados	Szólma
Mánfa	54	22	27
Budafa	54	22	27
Komló	54	22	27
Jánosi	43	18	28
Pölöske	54	22	27
Szopok	41	16	21
	300	122	157

A jegyzői rendelkezés így szólt:

„Tisztelt Ország Lajos fő Bíró Úr legkeményebb büntetés alatt meghagyta, hogy az alul felosztás szerint a zabb és széna, úgy szólma mennyiségét még az éjjel fölkötozni és szekerekre rakni és azt holnap az az Pénteken 8 órára már ide hozzám hozzák, hogy én azt mind megmérni fogom és azon szekerekkel 10 órára Pétsre beál-

litanom kell a Pétsen létező Kurázser és Dragoner katonaság számára, a széna jó, egészséges, tiszta legyen, semmi penész benne ne legyen, a kötélén kívül 12 fontos legyen jó összevegyve, hogy a hányásba szét ne hulljon, a zabb hasonlókép tisztán megrostálva és jól megmérve, a zsákokra reá róni hány nyolcad van benne, - a szólma hasonlókép jó portziók legyenek, egyse hibásan, mert a bírák vonatnak elől ... a bírák elmúlászthatatlan kotsikkal eljöjjenek és mindent hozzám hozzanak, hogy megnézzem itt és megmérjem, mert nekem kell felelősnek lenni, így én meg a bírákat teszem felelőssé, mert illen dologban az Embert hamar fölfrántyák,

Mánfán, 849. február 1.

Kováts György
jegyző

Mánfa látta 1 febr. este 8 órakor
Szopok látta 1 febr ¼ 12 órakor
Pölöske látta 1 febr éjjel 12 órakor
Jánosi (idő nincs följegyezve)
Komló (idő nincs följegyezve)
Budafa (idő nincs följegyezve)”

Batthyány Kázmérről, Jánosi földesuráról, Baranya megye 1848-49-es kormánybiztosáról (később a debreceni kormány külügyminisztere) ugyancsak maradt feljegyzés a jánosi Historia Domus-ban, sőt élő hagyomány is. Ebből tudjuk, hogy a faluban ma is álló (a templomtól K-re az első sarokház) egykori vadászkastélyában talált menedéket a szabadságharc leverése után. Egy késő éjszaka érkezett Jánosiba, „sáros fogaton, sötét utakon” menekülve üldözői elől, majd a közeli erdőkön keresztül indult törökországi emigrációba. Ezt a megisméltendő kincskutatás is igazolja. Kincs helyett azonban csak olyan hatalmas pincét találtak, hogy – a kőműves szerint – „egy új kastélyt is fölépíthetnének belőle”.

Az 1848. áprilisi törvények eredményeképpen Komló és a vele szom-

szédos községek jobbágysai (az ország más jobbágytelepüléseihez hasonlóan) felszabadultak a jobbágyterhek alól, s telkeik tulajdonosaivá váltak. A jánosi uradalom azonban, amelyhez Komló területéből is közel 700 kfh tartozott, megmaradt az uraság, a Batthyány-család kezén.

Jánosi Engel Adolf (1820-1903)

Jánosi Engel Adolf és a jánosi-pusztai kastély

1820. február 6-án látja meg a napvilágot. 3 éves korában elveszíti édesapját. Tizenéves korában kimarad az iskolából, ekkor kezdődik számára az Élet! Házalni kezd ceruzával és gyufával. Csikorgó teleken, fűtetlen lakásban él az a gyermek, aki majd évek múltán hatalmas erdősegek tulajdonosa lesz, és élete alkonyán a komlói szénbányászatot közkinccsé teszi. 16 évesen merész üzleti vállalkozásba kezd, aminek segítségével két év múlva ruha- és bútorboltot nyit. 1843 májusában, 23 évesen nőül veszi Justus Annát. E boldog házasságukból kilenc gyermek születik. A Szabadságharc után kiváló üzleti érzékkel Európa felé fordul. Erdőket vásárol, fakereskedésbe kezd, fát szállít a vasútnak, a bá-

nyáknak, az építkezésekhez, s dongafát Franciaországba. Hazafelé pedig furnirt Hamburgból és Stájerországból. Üzleti érzékét és tehetségét, nem kevésbé áldozatosságát a közérdek szolgálatába állítja, a nemzet fellendüléseért.

Az 1857-60-as évek a rendkívüli befektetések, a gazdaságilag jól megalapozott lépések ideje. Balokányban uszodát épít, a mohácsi Duna-parton pedig a kincstári sóraktár épületét, megveszi a Czindery-kertet s ott gőzfürdőt épít, majd gőzfűrészt üzemeltet és parkettagyárat. Jótékonyági célokra, szórakoztatásra, mulattságokra a lakosságnak engedi át a Czindery-kertet, és nem utolsósorban a pécsi Dalárda szerepléseinek, amelynek tiszteletbeli tagja.

Épít, vásárol, befektet és példamutatóan közérdekeket szolgál. Több mint húszezer embert foglalkoztat. Két nagyobbik fiát- Sándort és Gyulát- beveszi az üzleteibe, birtokokat vásárol nekik, hogy gazdálkodjanak, és megveszi a **Jánosi-pusztá**-i birtokot, szopokji és komlói területekkel. Kegyura volt a mecsekjánosi katolikus templomnak, így az általa támogatott egyházi személyt a püspök plébánosi minőségben megerősítette. A templom és a plébánia épületének fenntartását példászerűen teljesítette. **Jánosi pusztán** 1900-ban felépíti a mai napig is látható szép kastélyt. Iskolát állíttat fel tornaszerekkel felszerelve, s a cselédség gyermekei ingyen tankönyvet és tanszereket kapnak.

Közgazdasági érdemeiért I. Ferenc József nemességet adományoz Engel Adolfnak „**Jánosi**” előnévvel.

Cége az 1878-as párizsi Világkiállításon aranyérmeket nyer. 1892-ben kezd hozzá a komlói birtok alapos feltérképezéséhez, a szénkibúvásók vizsgálatához. 1895-ben megkezdődik az Adolf-tárónál a széntermelés. Az első aknát pedig feleségéről, Annáról nevezi el. A bányát a család Engel Adolf halála után még négy évig tartotta tulajdonában, majd részvénytársaság formájában működtették, 1909. március elsején a komlói bányát eladják a magyar államnak.

Mecsekjánosi római katolikus temploma

A Keresztelő Szent János tiszteletére felszentelt - klasszicizáló késő barokk stílusú - templom alapkövét 1801-ben helyezték le, 1810-ben készült el. A melléte található parókia 1786-ban lett felállítva, de az épület csak 1818-20 között készült el.

„ A jánosi parochia a hozzá tartozó összes filiával egy völgyben fekszik, szomszédságban Magyarszék, Vaszar, Szalatnak, Köblény, ...Hosszúhetény parochiákkal. Körülötte a pécsi és a dombóvári püspökség hegyei.” (Historia Parochiae J. 1829-1940 III.fejezet 1.§)

„ Épült öt helyiség a parochus számára, veranda, konyha, kert, szőlőskert, két istálló (tehének és két ló).” (Historia Parochiae J. 1829-1940 III.fejezet 2.§)

„ A parochia és az iskola fenntartása a patrónus (kegyúr) vállán nyugszik. Az iskolamesterek írást, olvasást, elbeszélést, végül aritmetikát, hittant is tanítanak.” (Historia Parochiae J. 1829-1940 III.fejezet)

1873-ban készült el a Kálvária Jánosiban.

Jánosi parochusok (1826-tól napjainkig)

1826-1848 Asboth József – 1829. november 27-én megnyitja a Historia Parochiae Janosiensis-t

1849-1886 Krautzak József

1886-1897 Dr. Jozgics János - 1894-ben doktorált. 1896-ban leírja a jánosi papi öltözékeket: „Fehér: casula, stola, manipulus, palla, bursa, velum 1-1 db; Piros: ugyanannyi; Fehér pluviale és stola, fekete pluviale és stola, Alba, rochetum, cingulum, thuribulum, navicular- összesen: 21db” (Historia Parochiae Janosiensis)

1897-1939 Takács István – 1917-ben terve vette, hogy az I. Világháborúban elhunytaknak a templomban emléket állít. 1937-ben ünnepelte az 50 éves papi jubileumát Virág Ferenc püspök részvételével. Az ő idejében a jánosi parókián élt a jeles irónő, Dénes Gizella, aki sok különböző költői művében leírta a mecseki vidéket, annak népét és életproblémáit.

1940-1944 Czurilovics Ottó

1944-1950 Palotai János

1950-1992 Hamar János gyémántmisés esperes, 1993-ban Komló városa Pro Civitate címmel tüntette ki.

1992-2004 Pekker Máttyás, László András, Tamás Roland, Bodor Kornél, Bors László, Vollenczky Tibor, Máttyás Imre

A falu egykori iskolája és a jánosi tanítók

1929-ben nyitotta meg kapuit a Mecsekjánosi Római Katolikus Népiskola, ahol 6 majd 4 osztály tanult.

Egy III. osztályos tanuló (Raufschneider Teréz) bizonyítványában, 1943-ban az alábbi tantárgyak álltak: vallástan, beszéd-és értelemgyakorlatok, olvasás, írás, fogalmazás, nyelvi ismeretek (ez utóbbi öt tárgy magyar és német nyelven is), számolás és mérés, rajz, kézimunka, ének, testnevelés.

Az anyakönyv sorszama: 23. BIZONYÍTVÁNY

Raufschneider Teréz tanuló által
mecsekjánosi róm. kat. népiskola
III. osztályában az 1943/44. iskolai évben elért eredményről.

Magaviselet		Kelendő
Szorgalom		Kelendő
Vallástan		Kelendő
Beszéd- és értelemgyakorlatok	magyar nyelven Kelendő	német nyelven Kelendő
Olvasás	Kelendő	Kelendő
Írás	Kelendő	Kelendő
Fogalmazás	Kelendő	Kelendő
Nyelvi ismeretek	Kelendő	Kelendő
A magyar nemzet története		-
Allampolgári kötelességek és jogok		-
Földrajz		Kelendő
Számolás és mérés		Kelendő
Természeti, gazdasági és egészségi ismeretek		Kelendő
Rajz		Kelendő
Kézimunka		Kelendő
Ének		Kelendő
Testnevelés		Kelendő
Honvédelmi ismeretek		-
Jegyzet:		Elmulasztott munkanapok és istentiszteletek száma: igazoltan: 2 igazolatlanul: 0

Kelt: Mecsekjánosi 1943. évi június hó 9. napján.
Oberháza Erőss igazgató (igazgató-tanító).
Direktor (Direktor-Lehrer).

A jánosi tanítók (1929-1975):

Hering József, Leopold Péter, Eberhardt Nándor, Gombár Ida, Kántor Szilveszter, Kjmich Hermina, Soós József, Kántor Szilveszterné

1976-tól a volt iskola épületében állami óvoda működik.

Dénes Gizella

(1897-1975)

Dénes Gizella 1897. június 27-én született a Baranya megyei Ócsárd községben. Édesanyja korai halála után, 13 éves korában a Mecsekjánosiban élő plébános- nagybátyja, Takáts István vette magához, neveltette, taníttatta a fantáziadús, álmodozó kislányt. Ez a környezethatás irányította egész életét, írói pályáját: a falusi plébánia légköre, életformája, a rendkívül bölcs, szellemes „Pista bácsi” okos útmutatásai, kemény, következőes, de csupaszív nevelési elvei, a falusi emberek és a szomszédos Komló bányászainak előtte zajló küzdelmes élete és a Mecsek-vidék, a Hegyhát szeretett tájai, levegője ihlették meg gondolatvilágát, vezették már fiatal korában kibontakozó írói tehetségét. Harmincnál több regényt és számtalan karcolatot, novellát, tudósítást írt. A 30-40-es évek ismert és elismert nő- írói között tartották számon.

Műveit háromféle témakör szerint csoportosíthatjuk: történelmi regények, társadalom- és szociográfiai problémákkal foglalkozó írások és novellakötetek, tanulmányok váltják egymást írói pályáját. Mecsekjánosi és Komló környékén élő egyszerű emberek életének társadalomrajzát adják a következő regényei: Két sor ház, Asszonyok a hegyek között, Fekete emberek, Mezei asszonyok, Tavaszi búzavetés. A szeretett nevelő, a bölcs pap felejthetetlen emlékének szenteli „Névtelen pap” című írását.

Részlet Dénes Gizella önéletrajzából

„Komlón, s később Mecsekjánosiban éltem, laktam, igazán a bányászélet ős- és hőskorában. Ablakunk alatt a nehéz csizmák nyirkosságával gyalogló bányászok fáradalmait szemlélve és bemutatva.

Mecsekjánosi plébániáján kezdtem írni, nagybátyám tiltakozása ellenére, de apám nagy öröme.”

1992-ben helyezték el az író emlékére az itt látható emléktáblát a mecsekjánosi plébánia falán.

Kulturális szervezetek a faluban

1., A Magyar Vöröskereszt Mecsekjánosi helyi szervezetének munkájáról:

1959-ben alakult meg Mecsekjánosiban a Magyar Vöröskereszt helyi szervezete, melynek elnöke Dr. Kiss Ervin, titkára Móczár Józsefné volt.

A szervezet majd négy évtizedes fennállása alatt Móczár Józsefné (Teri néni) odaadó, lelkes munkája eredményeképpen a kezdetben 30 főt számláló kis csoportból az évek során több mint 200 tagból álló szervezetté nőtte ki magát. Munkáját több alkalommal ismerték el a város vezetői is. Ezen tevékenysége meghatározta a falu kulturális életét is. Jelenleg is aktívan tesz falujáért, tagja a Mecsekjánosiért Egyesületnek.

A szervezet programjai közé tartoztak az évente megrendezésre kerülő nőnap, anyáknap, idősek napi rendezvények, bálók, gyermekek számára télapó, farsangi ünnepségek, gyermeknapok. Szerveztek még kirándulásokat, történelmi előadásokat, nyugdíjas

klub esteket, orvosi előadásokat is.

A Mecsekjánosi Club Presszó a város 25 éves évfordulója alkalmából, társadalmi munkában épült 1972-ben. Tervező: Tihanyi János Péter, a kivitelezést irányította: Bérczes János, tanácsstag: Róth Keresztély és Morber János.

Nyugdíjasklub 1982.

Farsangi jelmezbál 1984.

2., A Mecsekjánosiért Egyesületről:

Az Egyesület 2002 március 23-án alakult, 32 alapító taggal. Az Egyesület elnöke Reszelőné Cser Sarolta.

Az Egyesületet az alapító tagok abból a célból hozták létre, hogy a falu lakosságát összefogják, közösséggé kövacsolják és hatékonyan működjenek közre közösségi életének szervezésében, a falu fejlesztésében, szépítésében és hagyományainak megőrzésében, a kultúrház élővé tételében. Ezek az egyesület fő célkitűzései.

Az egyesület programjai közé tartoznak az évente megrendezésre kerülő húsvéti játszóház, gyermeknap, adventi játszóház, falunap rendezvények, szüreti bál, farsangi bál, idősek napja, egészségügyi előadások, faluszépítő napok, költészet napja

2002-es évi Falunapi rendezvényünk

A mecsekjánosi óvodások műsora a „Mecsekjánosi múltja” című kiállítás alkalmából (2003)

Szüreti felvonulás – A Hagyományőrző Néptáncgyűttes tagjai (2003)

Egy darabka múlt... - Részlet a kiállításból

Idősek napi rendezvény 2003

Forrásmunkák

1. Kiss József: *Városunk Komló c. honismereti kiadvány.* Kiadó: Komló Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága és a HNF Városi Bizottsága, 1971.
2. *Komlói Monográfia.* Kiadó: Komló Város Tanácsa V.B. kiadása, 1978.
3. *Komló.* Kiadó: Komló Város Önkormányzata, 2000.
4. Kiss József: *Komló kincseiből... (Eredetmagyarázó mondák és meseszerű történetek).* Kiadó: Komlói Honismereti és Városszépítő Egyesület, 1997.
5. *Híres emberek emléke Komlón.* Kiadó: Komlói Honismereti és Városszépítő Egyesület, 1994.
6. Páll Lajos: *Mecsekfalú.* Kiadó: Mecsekfalúért Alapítvány, 2003.
7. *Historia Parochiae Janosiensis Ab Anno 1829*

Tartalomjegyzék

<i>Mecsekjánosi földrajzi fekvése</i>	2
<i>Római kori villa romjai</i>	3
<i>Középkori emlékek.....</i>	4
<i>Újkori emlékek.....</i>	7
<i>Jánosi Engel Adolf.....</i>	9
<i>Mecsekjánosi római katolikus temploma</i>	11
<i>A falu egykori iskolája és a jánosi tanítók.....</i>	13
<i>Dénes Gizella</i>	14
<i>Kulturális szervezetek a faluban</i>	15
<i>A jánosi remete legendája</i>	20
<i>Török időkből fennmaradt monda a Mária forrásról ...</i>	22
<i>Forrásmunkák.....</i>	23